

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2020- - Nr.

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Į 2020-02-19 Nr. 1D-946

Teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktus [Lietuvos Respublikos laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 pakeitimo įstatymo projektą](#), Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 12, 13, 15, 22, 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 pakeitimo įstatymo projektui (toliau šiame punkte – Įstatymo projektas):

1.1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tuo atveju, jeigu tiesioginis valdymas buvo įvestas iki nepaprastosios padėties įvedimo kitu pagrindu nei nustatytas Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo (toliau šiame punkte – Įstatymas) 2 str. 2 d. 5 p., taip pat gali kilti Įstatymo ir Nepaprastosios padėties įstatymo kolizija, o Įstatymo 1 str. 2 d. nuostatos šio atvejo neapims. Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar Įstatymo 1 str. 2 d. neturėtų apimti visų įstatymo ir Nepaprastosios padėties įstatymo konkuravimo atvejų.

1.2. Įstatymo 2 str. 5 d. 2 p., 4 str. 11 d. nurodoma aplinkybė – išrinkta savivaldybės taryba susirenka į pirmąjį posėdį, kuriame šios tarybos nariai prisiekia ir kuriame, jeigu meras neišrinktas, išrenkamas mero pareigas laikinai einantis savivaldybės tarybos narys. Visgi, atsižvelgiant į tai, kad praktikoje gali būti atvejų, kai nauja savivaldybės taryba nesugebėtų pirmame posėdyje išrinkti mero pareigas laikinai einančio savivaldybės tarybos nario, liktų neiškus tiesioginio valdymo ir Vyriausybės įgaliotinio, jo pavaduotojo įgaliojimų pasibaigimo momentas. Ar terminas prasitęstų iki mero pareigas laikinai einančio savivaldybės tarybos nario išrinkimo, ar, visgi, po pirmojo savivaldybės tarybos posėdžio, kuriame savivaldybės tarybos nariai prisiekia, turėtų pasibaigti, nepaisant mero pareigas laikinai einančio savivaldybės tarybos nario (ne)išrinkimo.

1.3. Lieka aiškiai neapibrėžta, ar Įstatymo 3 str. 3 d. paskutinio sakinio nuostatos taikomos visam pirmajam sakiniui, ar tik jo daliai, kalbančiai apie tiesioginio valdymo pratęsimą Įstatymo 2 str. 5 d. 2 p. atveju. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytina Įstatymo 3 str. 3 d. pirmąjį sakinį skaidyti į punktus, o Įstatymo 3 str. 3 d. paskutinį sakinį išskirti į atskirą dalį.

1.4. Taip pat lieka neaiškus ir nepagrįstas tikslingumas riboti išrinktų savivaldybės tarybos narių kadencijos trukmę Įstatymo 3 str. 3 d. paskutiniame sakinyje. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kelis kartus iš eilės pripažinus rinkimų rezultatus negaliojančiais, iš viso gali susidaryti situacija, kai nauja savivaldybės taryba pvz., veiks tik kelis mėnesius.

Tuo pačiu atkreiptinas dėmesys į esantį reguliavimo nenuoseklumą. Pastebėtina, kad teisės aktai neapibrėžia savivaldybės tarybos, kaip kolegialios institucijos, kadencijos. Konstitucijos 119 str. 2 d., Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 1 str. 1 d. kalbama apie savivaldybių tarybų narių rinkimą 4 metams. Pastebėtina, kad šiose nuostatose jokių išimčių kadencijos trukmei nenustatyta. Tuo tarpu Vietos savivaldos įstatyme minima tiek savivaldybės tarybos nario kadencija (11 str. 4 d.), tiek savivaldybės tarybos kadencija (13 str. 2 d.). Visgi, manytina, tai savaime nesudaro pagrindo riboti naujai išrinktos savivaldybės tarybos narių kadencijos trukmės.

1.5. Įvertinant tai, kad Įstatymo 5 str. 1 d. suteikiami įgaliojimai keisti (tikslinti) savivaldybės biudžetą, lieka neaišku, kodėl nenumatoma galimybė ir tvirtinti savivaldybės biudžetą tuo atveju, jei tiesioginis valdymas užsitęstų, pvz., dėl nepaprastosios padėties.

1.6. Taip pat pastebėtina, kad Įstatymo projekto 2 str. 3 d. atveju aktuali ne Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo Nr. I-830 pakeitimo įstatyme, o Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatyme vartojama sąvoka „tiesioginis valdymas“.

2. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektui (toliau šiame punkte – Įstatymo projektas):

2.1. Vietos savivaldos įstatymo (toliau šiame punkte – Įstatymas) 14 str. 2 d. ketvirtajame sakinyje vietoj žodžio „tarybos“ įrašytina „savivaldybės tarybos“.

2.2. 14 str. 3 d. siūlytina aiškiai apibrėžti, nuo kurio momento Kontrolės komiteto pirmininkas įgyja įgaliojimus – nuo reikiamo skaičiaus opozicijos narių rašto pasirašymo ar nuo šio rašto oficialaus pateikimo savivaldybės tarybai, merui ar kitam subjektui. Be to, lieka neaiškus tokio rašto teisinis statusas (ar jis galėtų būti laikomas Įstatymo 18 str. 1 ir 3 d. nurodytu savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtu teisės aktu) bei koks jo teisėtumo priežiūros mechanizmas.

Siekiant aiškumo Kontrolės komiteto pirmininko pavaduotojo skyrimą siūlytina išskirti į atskirą sakinį. Be to, reglamentuojant įgaliojimų netekimą, subjektai, priimančys sprendimus (ir tvarka) turėtų būti analogiški kaip ir skiriant į pareigas. Be to, skyrimas į pareigas turėtų būti vykdomas kartu, todėl, manytina, tikslinga būtų reglamentuoti pirmiausia opozicijos pareigą spręsti įgaliojimų nutraukimo ir naujo Kontrolės komiteto pirmininko skyrimo klausimą, ir tik opozicijai to nepadarius reglamentuoti savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimus.

2.3. Tuo pačiu pastebėtina, kad Įstatyme nenumatoma neatitikimo Įstatymo 15¹ str. nustatytiems reikalavimams nustatymo procedūra, o 15¹ str. nustatomi reikalavimai remiantis ne vertinamojo pobūdžio kriterijais, o konkretaus juridinio fakto buvimu. Atsižvelgiant į tai Įstatymo 14 str. 3 d. vartojama konstrukcija „pripažįstamas neatitinkančiu“ keistina į „nebeatitinka“.

Analogiškos pastabos ir dėl Antikorupcijos komisijos pirmininko ir pavaduotojų reglamentavimo (Įstatymo 15 str. 1, 6¹ d.).

2.4. Įstatymo 15 str. 1 d. įtvirtinant proporcinio atstovavimo principui siūlome įvertinti, ar neturėtų būti ir nuostatų, analogiškų dėstomoms Įstatymo 14 str. 2 d. dėl sudėties pakeitimo pasikeitus savivaldybės tarybos narių frakcijoms ar grupėms ar jų skaičiui.

2.5. Lieka neaiški ir nepagrįsta Įstatymo 15 str. 9 d. paskirtis ir tikslingumas. Savo esme ji dubliuoja Darbo kodekso 137 str. nustatytą garantiją.

2.6. Įstatymo 15¹ str. 2 d. turėtų būti numatytas ne tik deklaracijos užpildymas, bet ir pateikimas.

2.7. Įstatymo projekto 4 str. 2 ir 3 d. tikslinga pasisakyti ne tik dėl taikymo Kontrolės komiteto pirmininko ir Etikos ir Antikorupcijos komisijų pirmininkų skyrimui, bet ir atitinkamų komitetų ir komisijų sudarymui, kadangi šiuo metu sudarytos komisijos ir komitetai gali neatitikti naujo reguliavimo (sudaryti pagal kitas procedūrinės nuostatas), bei keitimui ar pirmininko įgaliojimų panaikinimui. Siūlomos Įstatymo projekto 4 str. 2 ir 3 d. formuluotės ydingos, kadangi gali būti suprantamos kaip apribojančios pakeitimų taikymą tik komisijų ir komitetų pirmininkų skyrimui, nors pagal tikslus ir turinį po pakeitimų įsigaliojimo turėtų būti taikomos be apribojimų organizuojant savivaldybės tarybos komitetų ir komisijų veiklą.

2.8. Taip pat siūlome įvertinti, ar analogiškų Įstatymo 15¹ str. 2 d. nustatytiems reikalavimų neturėtų įgyvendinti ir šiuo metu paskirti atitinkamų komitetų ir komisijų pirmininkai ir ar Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose neturėtų būti jiems nustatyta pareiga per nustatytą terminą užpildyti ir pateikti atitinkamas deklaracijas.

3. Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 12, 13, 15, 22, 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (toliau šiame punkte – Įstatymo projektas):

3.1. Pagal Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo 4 str. 3-5 d. Vyriausybės įgaliotinis atlieka savivaldybės tarybos ir mero funkcijas, o savivaldybės administracijos direktoriaus institucija toliau veikia ir vykdo savo funkcijas (net ir nepaprastosios padėties metu). Atsižvelgiant į tai, aiškinamajam rašte turi būti pagrįstas Įstatymo projekte siūlomas reguliavimas, pagal kurį Vyriausybės įgaliotinis perimtų iš administracijos direktoriaus šiuo metu jam priskirtas funkcijas nepaprastosios padėties metu. Šie pakeitimai nelaikytini techniniu Nepaprastosios padėties įstatymo (toliau šiame punkte – Įstatymas) ir Tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo suderinimu, kaip teigiama aiškinamajame rašte, o laikytini kokybiškai naujo reguliavimo nustatymu. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti pagrįsta, kodėl šių funkcijų netikslinga palikti administracijos direktoriui ir jos turėtų būti perduotos Vyriausybės įgaliotiniui.

3.2. Tik fragmentiškai keičiant Įstatymo nuostatas, kuriose minimas savivaldybės administracijos direktorius (nekeičiant 2 str. 4 d., 21 str. 3 d., 22 str. 1 d., 27 str.), atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės administracijos direktoriaus institucija tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje metu veiks, lieka neaišku, ar Įstatymo 13 str. 3 p. turimos omenyje tik Įstatymo 16 str. nustatytos pareigos ir įgaliojimai, ar ir kituose straipsniuose numatytos funkcijos. Pvz., ar Įstatymo 2 str. 4 d. nurodyto leidimo išdavimas turėtų būti laikomas funkcija, kurią perima Vyriausybės įgaliotinis, ar ne.

Darius Trinkūnas, (8 5) 266 2912, el. p. darius.trinkunas@tm.lt